

kuu pääwal seks finnitud. Pärast teda oli aastal 1696 Johann Zimmermann õpetajaks, kes teiste mainuliku meeste abiga 1704—6 uue Testamenti Saksa keelest Eesti keele ümber tõlks. — Kui wene-
wägi wiimist korda Tallinna al oli ja kindral Baneri käsu al aastal 1710 ennast Hartu mõi-
sani oli ligistanud, andis Rootsiwäe walitseja ja Tallinna kubeneri asemil Palkul, käsku wärawa-
tagused majad ja ajad Roosentrantsi uulitsast senni
kunni Nunnewärawast saadik 1500 sülda kantsi-
test, sõda tarwituse pärast ära põletada. Selle
käsu täitmisel sai ka Kaarli-kirik 22 Veituse kuu
pääwal 1710 äralõhutud, kus juures siis hulk
wannu ja ilusaid puid, mis ümber kiriku laswasid,
ka otse saiwad.

Sõda ja kaff oli linnarahwast arwu järele väga
pisuleseks teinud, siiski jäi ikka Toompä kogukond
ühte seltsi ja saiwad endale aastal 1715 jälle uue
õpetaja nimega Samuel Striiker, keda aga juba
1717 Wadise kihelkonda ära kutsuti. Üks jagu
kogudusest ühendas ennast aastal 1724 Eesti alt-
linna Wäa-kirikuga (pühawaimo kiriku) kogudusega.
Teine jagu aga, mis aastal 1691 linna ligidalt
küladest, Böelehtmest ja Keilast olivad Kaarli kiriku
kogudusesse astunud; läksiwad jälle maa kogudu-
sesse tagasi. Järele jäänud jagu Toompä Eesti

kogudusest oli nüüd väga weike, ja kui wiimane
õpetaja selle kogudusest Beeter Johan Kaks aastal
1739 Tallinnast Rakweresse sai kutsutud, siis oli
Eesti Toompä kogudus hoopis koku suland.

Selle saea aasta sees tõusiwad aga jälle healed
tõlama ja ruumi kitsus hulga koguduse liikmetele
altlinna Wäa-kirikus, murdis wiimaks enesele lah-
kumise teed jälle isekogudusesse heita. Seal juu-
res tuli igamehele endise Jumala koea seisja paat
meele, mis enne Eestlastel Toompä krundi peal
on olnud, ja sellega ühes ka soow', endale jälle
wana koha peale Jumala auuks uut kirikut ehi-
tada ja endid ühendada. Mitmed mehed seadsi-
wad seda soowi kõrgema pailadesse ette, ja nüüd
tuli kõige pealt küsimine, kelle jõuga uus kirik
peab ülesse ehitud saama. Aga abi tuli mitmest
poolt. Kõige esmalt andis Toompä kilde wähe
maad endise kiriku paigast, platsi selle tarbeks ja
lubas ka abi omalt poolt lisada. Eestimaa mõisa
wanemate kogu poolt tuli kaunis jagu abi, nõnda
et aastal 1859 kiriku ehituse tarbeks juba kaunis
jagu koos oli, ja selle läbi rahwa lootus finnitud
sai. Kõigekõrgemalt finnituse luba uut kirikut
Eesti Toompä kogudusele sai juul aastal 1862
finnitud, mis peale juba 28 Oktoobri kuu pääwal
sel samal aastal alustati uue Jumala koeale en-